

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

29. studenoga 2018.*

„Žalba – Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv Islamske Republike Irana – Zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora – Poništavanje uvrštenja od strane Općeg suda – Ponovno uvrštenje – Razlog za uvrštenje koji se odnosi na financijsku potporu iranskoj vladi i na sudjelovanje u stjecanju zabranjenih dobara i tehnologije – Doseg – Financiranje projekata u sektoru nafte i plina – Dokazi koji se odnose na datum prije datuma prvog uvrštenja – Činjenice poznate prije prvog uvrštenja – Članak 266. UFEU-a – Pravomoćnost – Doseg – Djelotvorna sudska zaštita”

U predmetu C-248/17 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 11. svibnja 2017.,

Bank Tejarat, sa sjedištem u Teheranu (Iran), koji zastupaju S. Zaiwalla, P. Reddy i A. Meskarian, *solicitors*, M. Brindle, QC, T. Otty, QC, i R. Blakeley, *barrister*,

žalitelj,

a druga stranka postupka je:

Vijeće Europske unije, koje zastupaju J. Kneale i M. Bishop, u svojstvu agenata,

tuženik u prvom stupnju,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz (izvjestitelj), predsjednik sedmog vijeća, u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Juhász i C. Vajda, suci,

nezavisni odvjetnik: E. Tanchev,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

- 1 Bank Tejarat svojom žalbom zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 14. ožujka 2017., Bank Tejarat/Vijeće (T-346/15, neobjavljena, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2017:164), kojom je on odbio njegovu tužbu za poništenje Odluke Vijeća (ZVSP) 2015/556 od 7. travnja 2015. o izmjeni Odluke Vijeća 2010/413/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL 2015., L 92, str. 101.), i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2015/549 od 7. travnja 2015. o provedbi Uredbe (EU) br. 267/2012 o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL 2015., L 92, str. 12.), u dijelu u kojem se ti akti odnose na njega (u daljnjem tekstu: pobijani akti).

Pravni okvir

Rezolucija 1929 i Rezolucija 2231 (2015) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda

- 2 Dana 9. lipnja 2010. Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda usvojilo je Rezoluciju 1929 (2010) (u daljnjem tekstu: Rezolucija 1929) kojom se proširuje opseg primjene mjera ograničavanja određenih rezolucijama 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i uvode dodatne mjere ograničavanja protiv Islamske Republike Irana. U toj rezoluciji Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda između ostalog spominje „moguću povezanost prihoda koje u Iranu ostvaruje energetski sektor i financiranja osjetljivih djelatnosti širenja nuklearnog oružja”.
- 3 Dana 14. srpnja 2015. Islamska Republika Iran, s jedne strane, i Savezna Republika Njemačka, Narodna Republika Kina, Sjedinjene Američke Države, Ruska Federacija, Francuska Republika i Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske te Visoka predstavica Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, s druge strane, sklopili su u Beču (Austrija) „Zajednički sveobuhvatni akcijski plan” radi pružanja dugoročnog sveobuhvatnog rješenja iranskog nuklearnog pitanja (u daljnjem tekstu: Zajednički sveobuhvatni akcijski plan).
- 4 Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda donijelo je 20. srpnja 2015. Rezoluciju 2231 (2015) kojom odobrava Zajednički sveobuhvatni akcijski plan, poziva na njegovu potpunu provedbu u skladu s rasporedom utvrđenim u njemu i predviđa radnje koje treba poduzeti u skladu s tim planom.

Pravo Unije

- 5 Dana 17. lipnja 2010. Europsko vijeće pozvalo je Vijeće Europske unije na usvajanje mjera kako onih o provođenju mjera koje su sadržane u Rezoluciji 1929 tako i onih pratećih s ciljem podupiranja rješavanja kroz pregovore svih otvorenih pitanja u pogledu razvoja osjetljivih tehnologija Islamske Republike Irana radi potpore njezinim nuklearnim i raketnim programima. Te su se mjere trebale odnositi, među ostalim, na iranske sektore trgovine, financija i prometa te ključne sektore naftne i plinske industrije.
- 6 Dana 26. srpnja 2010. Vijeće Europske unije donijelo je Odluku 2010/413/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Zajedničkog stajališta 2007/140/ZVSP (SL 2010., L 195, str. 39.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 3., str. 220.), u čijem se Prilogu II. navode imena osoba i subjekata čija se imovina zamrzava. Uvodna izjava 22. navedene odluke upućuje na Rezoluciju 1929 i spominje kako ta rezolucija naglašava moguću povezanost prihoda koje u Islamskoj Republici Iranu ostvaruje energetski sektor i financiranja osjetljivih djelatnosti širenja nuklearnog oružja.
- 7 Dana 25. listopada 2010. Vijeće je donijelo Uredbu (EU) br. 961/2010 o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 423/2007 (SL 2010., L 281, str. 1.) kako bi se u pogledu Europske unije osigurala provedba mjera ograničavanja predviđenih u Odluci 2010/413.

- 8 Dana 23. siječnja 2012. Vijeće je usvojilo Odluku 2012/35/ZVSP o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2012., L 19, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 12., str. 170.). Prema uvodnoj izjavi 13. te odluke trebalo bi uvesti zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora za dodatne osobe i subjekte koji pružaju potporu iranskoj vladi pri izvršavanju aktivnosti štetnih s aspekta širenja nuklearnog oružja ili razvoja sustava za lansiranje nuklearnog oružja, posebno za osobe i subjekte koji osiguravaju financijsku, logističku ili materijalnu potporu iranskoj vladi.
- 9 Tom je odlukom izmijenjena točka (b) i dodana je točka (c) članku 20. stavku 1. Odluke 2010/413, koji predviđa zamrzavanje financijskih sredstava koja pripadaju sljedećim osobama i subjektima:
- „(b) osobe i subjekti koji nisu navedeni u Prilogu I. koji sudjeluju u aktivnostima Irana štetnima s aspekta širenja nuklearnog oružja ili razvoja sustava za lansiranje nuklearnog oružja, koji su s njima neposredno povezani ili ih podupiru, uključujući sudjelovanje pri nabavi zabranjenih predmeta, roba, opreme, sirovina i tehnologije [...], kako su navedeni u Prilogu II;
- (c) druge osobe i subjekti koji nisu navedeni u Prilogu I. koji podupiru iransku vladu te s njima povezane osobe i subjekti kako su navedeni u Prilogu II.”
- 10 Dana 23. ožujka 2012. Vijeće je usvojilo Uredbu (EU) br. 267/2012 o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe br. 961/2010 (SL 2012., L 88, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 4., str. 194.) kojom se provode, u pogledu Europske unije, mjere ograničavanja predviđene Odlukom 2012/35.
- 11 Članak 23. stavak 2. te uredbe predviđa zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora osoba, subjekata i tijela navedenih u njezinu Prilogu IX., koji su u skladu s člankom 20. stavkom 1. točkama (b) i (c) Odluke 2010/413 određeni kao:
- „(a) osobe, subjekti ili tijela koja sudjeluju u aktivnostima Irana, koje su opasne s aspekta širenja nuklearnoga oružja ili razvoja lansiranih sustava nuklearnoga oružja, s njima su neposredno povezani ili ih podupiru, uključujući i sudjelovanjem pri nabavi zabranjene robe i tehnologije ili osobe, subjekti ili tijela koji su u vlasništvu takvih osoba, subjekata ili tijela ili pod njihovim nadzorom, također i na nezakonit način, ili koji djeluju u njihovo ime ili prema njihovim uputama;
- [...]
- (d) druge osobe, subjekti ili tijela koji osiguravaju potporu, kao što je npr. materijalna, logistička ili financijska potpora iranskoj vladi, te osobe i subjekti koji su s njima povezani.”
- 12 Odlukom Vijeća 2012/635/ZVSP od 15. listopada 2012. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2012., L 282, str. 58.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 14., str. 129.) tekst članka 20. stavka 1. točke (c) Odluke 2010/413 izmijenjen je kako slijedi:
- „druge osobe i subjekti koji nisu navedeni u Prilogu I. koji daju potporu iranskoj vladi i subjekti u njihovu vlasništvu ili pod njihovim nadzorom ili s njima povezane osobe i subjekti, navedeni su u Prilogu II.”
- 13 Uredbom (EU) br. 1263/2012 od 21. prosinca 2012. o izmjeni Uredbe br. 267/2012 (SL 2012., L 356, str. 34.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 15., str. 91.) Vijeće je tekst članka 23. stavka 2. točke (d) potonje uredbe izmijenilo kako slijedi:
- „druge osobe, subjekti ili tijela koji osiguravaju potporu, kao što je npr. materijalna, logistička ili financijska potpora iranskoj vladi te subjekti u njihovu vlasništvu ili pod kontrolom osobe, kao i subjekti koji su s njima povezani.”

Okolnosti spora

- 14 Žalitelj, Bank Tejarat, iranska je banka.
- 15 Dana 23. siječnja 2012. Odlukom 2012/35 i Provedbenom uredbom (EU) br. 54/2012 od 23. siječnja 2012. o provedbi Uredbe br. 961/2010 (SL 2012., L 19, str. 1.) Vijeće je uvrstilo žaliteljev naziv na popise osoba i subjekata čija je imovina zamrznuta u Prilogu II. Odluci 2010/413 i Prilogu VIII. Uredbi br. 961/2010. Razlozi za njegovo uvrštenje na te popise su istovjetni i glase kako slijedi:

„Bank Tejarat je banka u državnom vlasništvu. Neposredno je poticao napore Irana u području nuklearne energije. Godine 2011., na primjer, Bank Tejarat omogućio je prijenos više desetaka milijuna dolara kako bi pomogao Iranskoj organizaciji za nuklearnu energiju, koja je na popisu UN-a, u njezinim stalnim nastojanjima za dobivanje tzv. urana „yellowcake”. Iranska organizacija za nuklearnu energiju vodeća je iranska organizacija za istraživanje i razvoj nuklearne tehnologije; vodi programe za proizvodnju cjepljivih materijala.

Bank Tejarat u prošlosti je pomagao iranskim bankama uvrštenima na popis pri zaobilaženju međunarodnih sankcija, npr. u poslovima u koje su bila uključena poduzeća Shahid Hemmat Industrial Groupa uvrštena na popis UN-a.

Posljednjih je godina pružao financijske usluge bankama Bank Mellat i Export Development Bank of Iran (EDBI) uvrštenima na popis UN-a; Bank Tejarat podupire aktivnosti poduzeća kćeri i podređenih poduzeća Iranske revolucionarne garde, Organizacije obrambene industrije i MODAFL-a, obje na popisu UN-a.”

- 16 Dana 23. ožujka 2012. Uredbom br. 267/2012 žaliteljev naziv uvršten je na popis u Prilogu IX. toj uredbi, na temelju istih razloga.
- 17 Odlukom Vijeća 2012/457/ZVSP od 2. kolovoza 2012. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2012., L 208, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 14., str. 111.) i Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 709/2012 od 2. kolovoza 2012. o provedbi Uredbe br. 267/2012 (SL 2012., L 208, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 13., str. 227.) izmijenjena je osnova za uvrštenje žalitelja na popise osoba i subjekata čija je imovina zamrznuta, s objašnjenjem da je „Bank Tejarat banka u djelomičnom vlasništvu države”, a ostatak obrazloženja ostao je nepromijenjen.
- 18 Presudom od 22. siječnja 2015., Bank Tejarat/Vijeće (T-176/12, EU:T:2015:43), Opći je sud poništio Odluku 2012/35, Provedbenu uredbu br. 54/2012, Uredbu br. 267/2012 i Provedbenu uredbu br. 709/2012 u dijelu u kojem su se odnosile na žalitelja, uz obrazloženje da Vijeće nije dokazalo da je žalitelj pružao potporu širenju nuklearnog oružja i pomoć drugim osobama i subjektima u izbjegavanju ili kršenju mjera ograničavanja koje se na njih odnose. Protiv te presude nije podnesena nijedna žalba.
- 19 Vijeće je 7. travnja 2015. pobijanim aktima ponovno uvrstilo žaliteljev naziv, s jedne strane, na popis osoba i subjekata čija je imovina zamrznuta iz Priloga II. Odluci 2010/413 i, s druge strane, na onaj iz Priloga IX. Uredbi br. 267/2012 (u daljnjem tekstu: sporni popisi), na temelju obrazloženja koje glasi kako slijedi:

„Banka Bank Tejarat daje znatnu potporu Vladi Irana tako što joj nudi financijska sredstva i financijske usluge za razvojne projekte u vezi s naftom i plinom. Sektor nafte i plina znatan je izvor financiranja za Vladu Irana i nekoliko projekata koje financira banka Bank Tejarat izvode društva kćeri subjekata koji su u vlasništvu Vlade Irana i pod njezinom kontrolom. Uz to, banka Bank Tejarat i dalje je u djelomičnom vlasništvu Vlade Irana i blisko je s njom povezana te je stoga Vlada Irana u mogućnosti utjecati na odluke banke Bank Tejarat, uključujući njezino sudjelovanje u financiranju projekata koje Vlada Irana smatra glavnim prioritetima.

Nadalje, s obzirom na to da banka Bank Tejarat pruža financijska sredstva raznim projektima koji se odnose na proizvodnju i rafiniranje sirove nafte za koje je nužno pribaviti ključnu opremu i tehnologiju za te sektore čija je nabava za upotrebu u Iranu zabranjena, za banku Bank Tejarat može se utvrditi da je uključena u nabavu zabranjene robe i tehnologije.”

- 20 Dana 18. listopada 2015. u okviru provedbe Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana Vijeće je donijelo, s jedne strane, Odluku (ZVSP) 2015/1863 o izmjeni Odluke 2010/413 (SL 2015., L 274, str. 174.), kojom su se suspendirale, u pogledu žalitelja, mjere ograničavanja predviđene u Odluci 2010/413 i, s druge strane, Provedbenu uredbu (EU) 2015/1862 o provedbi Uredbe br. 267/2012 (SL 2015., L 274, str. 161.), kojom je izbrisalo njegov naziv s popisa u Prilogu IX. toj uredbi.
- 21 Odluka 2015/1863 i Provedbena uredba br. 2015/1862 primjenjuju se od 16. siječnja 2016., u skladu s Odlukom Vijeća (ZVSP) 2016/37 od 16. siječnja 2016. o datumu početka primjene Odluke 2015/1863 (SL 2016., L 11 I, str. 1.) i Informacijama o datumu početka primjene Uredbe Vijeća (EU) 2015/1861 o izmjeni Uredbe br. 267/2012 i Provedbene uredbe 2015/1862 (SL 2016., C 15 I, str. 1.).

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 22 Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 18. lipnja 2015. žalitelj je podnio tužbu za poništenje pobijanih akata navodeći sedam tužbenih razloga koji se odnose na, prvi, povredu članka 266. UFEU-a, drugi, zlouporabu postupka i povredu načela pravomoćnosti, pravne sigurnosti i konačnosti sudskih odluka, treći, povredu načela djelotvornosti i prava na djelotvornu sudsku zaštitu kao i na povredu članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i članka 6. i 13. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), četvrti, zlouporabu ovlasti i povredu načela dobre uprave, peti, povredu njegovih temeljnih prava, osobito prava vlasništva i prava na poštovanje ugleda te povredu načela proporcionalnosti, šesti, povredu dužnosti obrazlaganja i, sedmi, očitu pogrešku u ocjeni.
- 23 Opći sud odbio je svaki od tih tužbenih razloga te, posljedično tomu, i tužbu u cjelini.

Zahtjevi stranaka i postupak pred Sudom

- 24 Žalitelj od Suda zahtijeva da:
- prihvatiti žalbu i ukinе dvije točke izreke pobijane presude;
  - prihvati zahtjev protiv njegova ponovnog uvrštenja;
  - poništi pobijane akte u dijelu u kojem se odnose na njega i
  - naloži Vijeću snošenje troškova žalbenog postupka i postupka pred Općim sudom.
- 25 Vijeće od Suda zahtijeva da:
- žalbu odbaci kao nedopuštenu i, podredno, odbije kao neosnovanu;
  - podredno, ako Sud odluči ukinuti pobijanu presudu i sam donijeti konačnu odluku, odbije tužbu za poništenje pobijanih akata i
  - Banku Tejarat naloži snošenje troškova žalbenog postupka.

O žalbi

Dopuštenost žalbe

Argumentacija stranaka

- 26 Vijeće ističe da žalitelj nema pravni interes za ishod ove žalbe i da je ona stoga nedopuštena, zbog ukidanja mjera ograničavanja koje se odnose na njega Odlukom 2015/1863 i Provedbenom uredbom 2015/1862 kao i nepostojanja štete nanесene njegovu ugledu pobijanim aktima.
- 27 Žalitelj tvrdi da ima interes za ukidanje pobijane presude kao i pobijanih akata, u okviru zahtjeva za naknadu štete koji je podnio pred Općim sudom i koji je upisan pod referentnim brojem T-37/17, te za priznavanje nezakonitosti tih akata i dobivanje nekog oblika naknade neimovinske štete nanесene njegovu ugledu.

Ocjena Suda

- 28 Sukladno ustaljenoj sudskoj praksi, pravni interes žalitelja postoji ako ishod žalbe može priskrbiti korist za stranku koja ju je podnijela (presuda od 21. prosinca 2011., Francuska/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 29 Međutim, Sud je presudio da osobi ili subjektu čije je ime uvršteno na popis osoba i subjekata čija je imovina zamrznuta mora biti priznat barem moralni interes za poništenje tog uvrštenja, kako bi dobio priznanje suda Unije da nikada nije ni trebao biti uvršten na taj popis, s obzirom na posljedice za njegov ugled, uključujući one nakon što je njegovo ime uklonjeno s navedenog popisa ili nakon što je zamrzavanje njegove imovine suspendirano (vidjeti u tom smislu presude od 28. svibnja 2013., Abdulrahim/Vijeće i Komisija, C-239/12 P, EU:C:2013:331, t. 70. do 72., od 8. rujna 2016., Iranian Offshore Engineering & Construction/Vijeće, C-459/15 P, neobjavljena, EU:C:2016:646, t. 12. i od 15. lipnja 2017., Al-Faqih i dr./Komisija, C-19/16 P, EU:C:2017:466, t. 36.).
- 30 Iz toga slijedi da žalitelj ima interes, barem moralni, za poništenje svojeg ponovnog uvrštenja na sporne popise čak i ako je, s jedne strane, zamrzavanje njegove imovine koje proizlazi iz tog ponovnog uvrštenja na popis koji se nalazi u Prilogu II. Odluci 2010/413 bilo suspendirano i, s druge strane, njegovo ime bilo uklonjeno s popisa koji se nalazi u Prilogu IX. Uredbi br. 267/2012, na temelju Odluke 2015/1863 i Provedbene uredbe 2015/1862.
- 31 Žalba je stoga dopuštena.

Meritum

- 32 Bank Tejarat iznosi četiri žalbena razloga u prilog svojoj žalbi.

Prvi i drugi žalbeni razlog

– Argumentacija stranaka

- 33 Svojim prvim žalbenim razlogom žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom postupanja s dokazima koje je on dostavio kako bi osporio razloge svojega ponovnog uvrštenja na sporne popise, osobito ne pridajući dovoljno važnosti svjedočenju njegova direktora, u točkama 84. do 86. pobijane presude. Na taj je način Opći sud iskrivio dokaze i nametnuo mu nemoguć teret dokazivanja, zbog čega je postupak postao nepravedan.
- 34 Svojim drugim žalbenim razlogom, koji se odnosi na točke 83. do 114. pobijane presude, žalitelj navodi da je Opći sud iskrivio dokaze koji su bili jasni i preokrenuo teret dokazivanja, nametnuvši ga njemu i zahtijevajući od njega negativne dokaze. Opći sud je dakle zanemario odlučujući dokaz, to jest svjedočenje njegova direktora i dao prednost sadržaju netočnih i selektivnih novinskih članka koje je dostavilo Vijeće, od kojih su neki, proizašavši iz iranskog ministarstva za naftu, bili propaganda. Opći sud se također pogrešno pozvao na manjinski udjel iranske vlade u žaliteljevu kapitalu. On stoga nije proveo potpun i strog nadzor dokaza koje je dostavilo Vijeće.
- 35 Vijeće smatra da prvi žalbeni razlog nije osnovan. U pogledu drugog žalbenog razloga smatra da žalitelj zapravo od Suda traži novu ocjenu dokaza i da se taj žalbeni razlog stoga treba proglasiti nedopuštenim i, podredno, neosnovanim.

– Ocjena Suda

- 36 Svojim prvim i drugim žalbenim razlogom, koje valja zajedno ispitati, žalitelj u biti tvrdi da je, u okviru ocjene razloga iz pobijanih akata i posebno njegova sudjelovanja u financiranju različitih projekata u sektoru nafte i plina, Opći sud pogrešno protumačio pravila o teretu dokazivanja i iskrivio dokaze.
- 37 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, u slučaju žalbe Sud nije nadležan utvrđivati činjenice niti, načelno, ispitivati dokaze koje je Opći sud prihvatio u prilog tim činjenicama. Naime, ako su ti dokazi bili prikupljeni na pravilan način i ako su se poštovala opća načela prava kao i pravila postupka primjenjiva u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza, ocjena dokazne vrijednosti podnesenih elemenata isključivo je na Općem sudu. Ta ocjena dakle ne predstavlja, osim u slučaju iskrivljanja dokaza podnesenih pred Općim sudom, pravno pitanje koje je podložno nadzoru Suda. S druge strane, ovlast nadzora Suda nad činjeničnim utvrđenjima Općeg suda primjenjuje se, među ostalim, na pitanje jesu li pravila u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza poštovana (presude od 18. siječnja 2017., *Toshiba/Komisija*, C-623/15 P, neobjavljena, EU:C:2017:21, t. 39. i od 14. lipnja 2018., *Makhlouf/Vijeće*, C-458/17 P, neobjavljena, EU:C:2018:441, t. 57.).
- 38 U vezi s pitanjem je li Opći sud povrijedio pravila o teretu dokazivanja u području mjera ograničavanja, valja podsjetiti da sudovi Unije moraju, sukladno nadležnostima koje imaju na osnovi Ugovora, osigurati u načelu cjelovit nadzor zakonitosti svih akata Unije (vidjeti u tom smislu presude od 18. srpnja 2013., *Komisija i dr./Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 97.; od 28. studenoga 2013., *Vijeće/Fulmen i Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 58. i od 28. ožujka 2017., *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 106.).
- 39 Učinkovitost sudskog nadzora koju jamči članak 47. Povelje zahtijeva da se, u okviru nadzora nad zakonitošću razloga na kojima je utemeljena odluka o uvrštenju imena neke osobe na popis osoba koje podliježu mjerama ograničavanja, sud Unije uvjeri da se ta odluka, koja tu osobu osobno pogađa, temelji na dovoljno čvrstoj činjeničnoj osnovi. To podrazumijeva, u ovom slučaju, provjeru navedenih činjenica u obrazloženju koje podupire pobijane akte, tako da sudski nadzor nije ograničen na utvrđenje apstraktne vjerojatnosti navedenih razloga, nego se odnosi na pitanje jesu li ti razlozi, ili barem jedan od njih za koji se smatra da je sam po sebi dovoljan da se na njemu temelje navedeni

akti, dovoljno potkrijepljeni (vidjeti u tom smislu presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 119.; od 18. lipnja 2015., Ipatau/Vijeće, C-535/14 P, EU:C:2015:407, t. 42. i od 18. veljače 2016., Vijeće/Bank Mellat, C-176/13 P, EU:C:2016:96, t. 109.). Usto, u slučaju osporavanja, na nadležnom je tijelu Unije da utvrdi osnovanost razloga iznesenih protiv osobe o kojoj je riječ, a ne na njoj samoj da pruži negativan dokaz o neosnovanosti spomenutih razloga (presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 121. i od 28. studenoga 2013., Vijeće/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 66.).

- 40 U ovom slučaju, kako bi se utvrdila osnovanost razloga iz pobijanih akata, Vijeće je, među ostalim, podnijelo, uz prijedlog države članice, niz javnih dokumenata poput nekoliko novinskih članaka navedenih u točki 65. pobijane presude i žaliteljevo godišnje izvješće za 2014. navedeno u točki 108. te presude. Na temelju tih dokumenata Opći sud je konkretno ispitao, u točkama 87. do 89., 107. do 109., 111. i 112. pobijane presude, je li Vijeće dovoljno potkrijepilo te razloge, uzimajući pritom u obzir argumente koje je žalitelj iznio u prilog dokaza koje je podnio, odnosno svjedočenje njegova direktora i nekoliko internih dokumenata.
- 41 Stoga valja smatrati da je Opći sud ispitao sve dokumente i argumente koje su podnijeli kako Vijeće tako i žalitelj. Međutim, smatrajući da dokazi koje je podnio žalitelj nisu bili takvi da bi poništili zaključke koje je Vijeće temeljilo na tim dokazima, Opći sud nije ni preokrenuo teret dokazivanja ni naložio žalitelju da podnese negativan dokaz.
- 42 Osim toga, tvrdnja Općeg suda u točkama 110. i 114. pobijane presude, prema kojoj je Vijeće moglo a da pritom ne počini pogrešku koja se tiče činjenica ni „očitu pogreške u ocjeni” utvrditi da je žalitelj financirao različite projekte u sektoru nafte i plina, temelji se, kao što to proizlazi iz točaka 85. do 109. pobijane presude, na provjeri, koju je proveo Opći sud, istinitosti činjenica navedenih u obrazloženjima pobijanih akata kao i na provođenju cjelovitog nadzora na koji je obvezan u skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 38. i 39. ove presude.
- 43 U tim okolnostima, žaliteljev argument koji se temelji na nepoštovanju i preokretanju tereta dokazivanja zapravo osporava ocjenu činjenica i dokaza od strane Općeg suda kao i vrijednosti koja im je pridodana. Međutim, ta ocjena, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 37. ove presude, ne podliježe nadzoru Suda, osim u slučaju iskrivljavanja tih dokaza.
- 44 Kad je riječ o iskrivljavanju dokaza, treba podsjetiti da iskrivljavanje postoji kada je bez izvođenja novih dokaza ocjena postojećih dokaza očito pogrešna. Međutim, takvo iskrivljavanje mora jasno proizlaziti iz dokumenata u spisu a da nije potrebno provoditi novu ocjenu činjenica i dokaza (presuda od 7. travnja 2016., Akhras/Vijeće, C-193/15 P, EU:C:2016:219, t. 68. i navedena sudska praksa). Osim toga, kada žalitelj navodi da je Opći sud iskrivio dokaze, treba precizno navesti dokaze koji su prema njegovu mišljenju iskrivljeni i dokazati pogreške u analizi koja je prema njegovoj procjeni dovela do toga da je Opći sud iskrivio dokaze (presude od 3. prosinca 2015., Italija/Komisija, C-280/14 P, EU:C:2015:792, t. 52. i od 19. listopada 2017., Janukovyč/Vijeće, C-598/16 P, neobjavljena, EU:C:2017:786, t. 46. i navedena sudska praksa).
- 45 U ovom slučaju, s obzirom na utvrđenja o svjedočenju žaliteljeva direktora iz točaka 83. do 86. pobijane presude kao i na ona utemeljena na tom svjedočenju, valja istaknuti da žalitelj ni na koji način nije dokazao da ta utvrđenja predstavljaju pogrešku u analizi Općeg suda koja je dovela do iskrivljavanja. Nadalje, nikakvo iskrivljavanje očito ne proizlazi iz novinskih članaka iz točaka 88. i 89. pobijane presude ni iz zaključaka činjenične naravi Općeg suda iz točaka 91. do 112. pobijane presude. Naprotiv, iz tih utvrđenja vidljivo je da je Opći sud pravilno uzeo u obzir svjedočenje žaliteljeva direktora, navodeći razloge zbog kojih to svjedočenje, kojem treba priznati slabu dokaznu vrijednost, ne omogućava pobijanje zaključka iznesenog u točki 89. pobijane presude, utemeljenog na dokumentima koje je podnijelo Vijeće.

- 46 Žalitelj dalje navodi da je Opći sud iskrivio navedeno svjedočenje, smatrajući da ga se ne može smatrati različitim i neovisnim od njegova i da ima slabu dokaznu vrijednost jer je provedeno na njegov zahtjev za potrebe tužbe u prvom stupnju te da ga je dala osoba koja obavlja funkcije direktora tog društva. Međutim, tim navodom ne želi se utvrditi iskrivljavanje dokaza, već osporiti ocjena činjenica i dokaza Općeg suda, što nije dopušteno u stadiju žalbe.
- 47 Iz toga slijedi da valja odbiti prvi i drugi žalbeni razlog.

Treći žalbeni razlog

– Argumentacija stranaka

- 48 Svojim trećim žalbenim razlogom, koji se dijeli na dva dijela, žalitelj tvrdi da je Opći sud pogrešno presudio da osporavani razlozi na kojima se temelji njegovo ponovno uvrštenje na sporne popise, čak i pod pretpostavkom da su utemeljeni, ispunjavaju kriterije za uvrštenje.
- 49 U okviru prvog dijela žalbenog razloga žalitelj ističe da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava u točkama 128. i 129. pobijane presude ocijenivši da on pruža izravnu financijsku potporu iranskoj vladi i da je, slijedom toga, kriterij iz članka 20. stavka 1. točke (c) Odluke 2010/413 i članka 23. stavka 2. točke (d) Uredbe br. 267/2012, koji zahtijeva postojanje takve potpore, bio ispunjen. Međutim, tvrdnje koje je Vijeće iznijelo u najbolju ruku govorile su o neizravnoj financijskoj potpori jer je žalitelju prigovoreno da je stavljao na raspolaganje financijska sredstva i financirao usluge povezane s razvojnim projektima u sektoru nafte i plina, od kojih su neke vodila društva kćeri subjekata pod nadzorom iranske vlade.
- 50 U okviru drugog dijela žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava zaključivši, u točki 133. pobijane presude, da on izravno doprinosi nabavi zabranjene robe i tehnologije te da je kriterij iz članka 20. stavka 1. točke (b) Odluke 2010/413 i članka 23. stavka 2. točke (a) Uredbe br. 267/2012 bio ispunjen, iako on nije ni na koji način bio uključen u bilo kakvu nabavu te robe ili tehnologije.
- 51 Vijeće smatra da treći žalbeni razlog nije osnovan. Prema njegovu mišljenju, žalitelj pogrešno smatra, u pogledu kriterija koji se odnosi na financijsku potporu iranskoj vladi, da samo izravna potpora opravdava uvrštenje subjekta na sporne popise, posebno s obzirom na cilj koji se želi postići Odlukom 2010/413 i Uredbom br. 267/2012. U pogledu kriterija koji se odnosi na nabavu zabranjene robe i tehnologije, on samo zahtijeva sudjelovanje osobe ili subjekta u toj nabavi.

– Ocjena Suda

- 52 Što se tiče prvog dijela trećeg žalbenog razloga, valja istaknuti da je Opći sud ispravno podsjetio u točki 122. pobijane presude da kriterij potpore iranskoj vladi iz članka 20. stavka 1. točke (c) Odluke 2010/413, kako je izmijenjena Odlukom 2012/635, i članka 23. stavka 2. točke (d) Uredbe br. 267/2012, kako je izmijenjena Uredbom br. 1263/2012, treba shvatiti u smislu da obuhvaća djelatnosti svojstvene predmetnoj osobi ili subjektu koje, iako kao takve nemaju nikakve izravne ili neizravne veze sa širenjem nuklearnog oružja, ipak mu mogu pridonijeti osiguravajući iranskoj vladi materijalna, financijska ili logistička sredstva ili pogodnosti koje joj omogućuju da se bavi djelatnostima širenja nuklearnog oružja (vidjeti u tom smislu presudu od 1. ožujka 2016., National Iranian Oil Company/Vijeće, C-440/14 P, EU:C:2016:128, t. 80. i 81. i od 7. travnja 2016. Central Bank of Iran/Vijeće, C-266/15 P, EU:C:2016:208, t. 44.).

- 53 Kao što to proizlazi iz točaka 81. i 82. presude od 1. ožujka 2016., National Iranian Oil Company/Vijeće (C-440/14 P, EU:C:2016:128), taj kriterij uzima u obzir „moguću povezanost prihoda koje u Iranu ostvaruje energetska sektor i financiranja osjetljivih djelatnosti širenja nuklearnog oružja”, posebno istaknutu u Rezoluciji 1929 i u uvodnoj izjavi 22. Odluke 2010/413, kako bi se spriječilo financiranje iranskog nuklearnog programa od strane iranske vlade. Vezu između energetske sektora i širenja nuklearnog oružja tako je utvrdio sâm zakonodavac Unije.
- 54 Usto, iz sudske prakse Suda proizlazi da se taj kriterij, s obzirom na ciljeve Vijeća, odnosi na oblike potpore iranskoj vladi koji zbog svoje kvalitativne i kvantitativne važnosti doprinose obavljanju iranskih nuklearnih aktivnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 1. ožujka 2016., National Iranian Oil Company/Vijeće, C-440/14 P, EU:C:2016:128, t. 83. i rješenje od 4. travnja 2017., Sharif University of Technology/Vijeće, C-385/16 P, neobjavljeno, EU:C:2017:258, t. 64.).
- 55 U tim okolnostima, u odnosu na cilj spomenut u točki 52. ove presude, važno je pitanje može li djelatnost predmetne osobe ili subjekta pridonijeti širenju nuklearnog oružja, svojom kvantitativnom ili kvalitativnom važnošću, osiguravajući iranskoj vladi materijalna, financijska ili logistička sredstva ili pogodnosti koje joj omogućuju da se bavi djelatnostima širenja nuklearnog oružja.
- 56 U ovom slučaju, kao što to proizlazi iz točaka 125. do 128. pobijane presude, Opći sud je na temelju činjenica utvrdio da je žalitelj sudjelovao u financiranju više velikih projekata u sektoru nafte i plina u Iranu čiji je cilj bila modernizacija određenih postrojenja ili izgradnja novih, od kojih su neki znatno povećali kapacitete za proizvodnju i rafiniranje sirove nafte tih postrojenja, a time i Islamske Republike Irana. Žalitelj pred Općim sudom nije osporio kvantitativnu važnost tog sudjelovanja.
- 57 Iz toga slijedi da, s obzirom na žaliteljeve financijske aktivnosti koje se sastoje od financiranja velikih projekata u sektoru za koji je mjerodavnim propisom utvrđena veza sa širenjem nuklearnog oružja, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava smatrajući da je žalitelj pružao potporu iranskoj vladi, tako da je kriterij iz članka 20. stavka 1. točke (c) Odluke 2010/413, kako je izmijenjena Odlukom 2012/635, i članka 23. stavka 2. točke (d) Uredbe br. 267/2012, kako je izmijenjena Uredbom br. 1263/2012, bio ispunjen. Stoga pitanje treba li se takva potpora kvalificirati kao izravna ili neizravna u ovom slučaju nije relevantno.
- 58 U tim okolnostima, u mjeri u kojoj su pobijani akti ponovno uvrstili žaliteljev naziv na sporne popise zato što je pružao potporu iranskoj vladi, izreku pobijane presude treba smatrati osnovanom.
- 59 Što se tiče drugog dijela trećeg žalbenog razloga, valja istaknuti da je njegov cilj dokazati da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava smatrajući da razlog uvrštenja, prema kojem se žalitelj može smatrati sudionikom u nabavi zabranjene robe i tehnologije, ispunjava kriterij iz članka 20. stavka 1. točke (b) Odluke 2010/413 i članka 23. stavka 2. točke (a) Uredbe br. 267/2012.
- 60 Međutim, prema sudskoj praksi Suda, u pogledu nadzora zakonitosti odluke o određivanju mjera ograničavanja, s obzirom na njihovu preventivnu narav, ako sud Unije smatra da je barem jedan od spomenutih razloga dovoljno precizan i konkretan, da je dokazan i da predstavlja dovoljnu osnovu za tu odluku, tada okolnost da ostali razlozi to nisu ne opravdava poništenje spomenute odluke (presuda od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 72. i navedena sudska praksa).
- 61 U tom pogledu, s obzirom na to da, kao što to proizlazi iz točke 58. ove presude, izreku pobijane presude treba smatrati osnovanom u mjeri u kojoj su pobijani akti ponovno uvrstili žaliteljev naziv na sporne popise zato što je pružao potporu iranskoj vladi, pogreška Općeg suda u pogledu razloga koji se odnosi na nabavu zabranjene robe i tehnologije, pod pretpostavkom da je dokazana, ne može dovesti do poništenja pobijanih akata, tako da drugi dio trećeg žalbenog razloga treba odbiti kao bespredmetan.

62 S obzirom na prethodno navedeno, treći žalbeni razlog treba odbiti.

Četvrti žalbeni razlog

– Argumentacija stranaka

63 Svojim četvrtim žalbenim razlogom žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava presudivši da je Vijeće moglo donijeti odluku o ponovnom uvrštenju na sporne popise na temelju razloga koji se odnose na ranije ponašanje, a ne na novo ili novo otkriveno ponašanje, iako su se ti razlozi mogli i trebali navesti prilikom njegova prvog uvrštenja. Tijekom ponovnog uvrštenja osobe ili subjekta na popise osoba i subjekata koji su obuhvaćeni mjerama ograničavanja Vijeće ne može samo izmijeniti obrazloženja koja čine temelj za njegovo prvotno uvrštenje na te popise. Opći sud tako je pogrešno smatrao, osobito u točkama 31., 32., 36. do 40., 45., 47. i 145. pobijane presude, da Vijeće nije povrijedilo članak 266. UFEU-a i načela pravomoćnosti, pravne sigurnosti i konačnosti sudskih odluka, ali ni pravo na učinkovitu sudsku zaštitu i načelo djelotvornosti, prava koja proizlaze iz članka 47. Povelje i članke 6. i 13. EKLJP-a kao i prava na dobru upravu.

64 Žalitelj dodaje da njegovo ponovno uvrštenje na sporne popise, protivno članku 266. UFEU-a, zamjenjuje prvotno uvrštenje, suprotno onomu što je presudio Opći sud. Usto, Opći sud je morao zaključiti da je postupanje Vijeća zaobišlo i lišilo svakog korisnog učinka presudu od 22. siječnja 2015., Bank Tejarat/Vijeće (T-176/12, EU:T:2015:43), učinivši tužbu za poništenje neučinkovitim i besmislenom u praksi i da predstavlja zlouporabu postupka. Osim toga, žalitelj tvrdi da se, budući da se postupak ponovnog uvrštenja ne može odvojiti od upisa koji su mu prethodili, protivno članku 41. Povelje, u njegovoj situaciji nije postupalo nepristrano, pošteno i u razumnom roku. Žalitelj konačno tvrdi da se, s obzirom na to da se nisu poštovala navedena prava i načela, njegovim ponovnim uvrštenjem povređuju njegova temeljna prava, posebno pravo vlasništva i načelo proporcionalnosti.

65 Vijeće, naprotiv, smatra da nije bilo dužno, u trenutku prvotnog žaliteljevog uvrštenja, navesti sve kriterije za upis i razloge koji bi mogli biti prihvaćeni i da, nakon presude kojom se poništava odluka o prvotnom uvrštenju, ono može donijeti odluku o ponovnom uvrštenju pod uvjetom da ta nova odluka nije zahvaćena istim materijalnim ili postupovnim nedostacima poput onih navedenih u toj presudi.

– Ocjena Suda

66 U okviru četvrtog žalbenog razloga povreda različitih načela prava Unije i temeljnih prava na koju se poziva žalitelj u bitnome se temelji na argumentu prema kojem je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava smatrajući da subjekt koji je dobio poništenje mjera ograničavanja donesenih protiv njega može biti predmet ponovnog uvrštenja na popis subjekata čija je imovina zamrznuta ako se tvrdnje sadržane u novom obrazloženju ne odnose na novo ili novo otkriveno ponašanje i stoga su trebale biti navedene prilikom njegova prvog uvrštenja.

67 Najprije, sukladno članku 266. UFEU-a, institucija čiji je akt proglašen ništavim dužna je poduzeti potrebne mjere kako bi postupila sukladno presudi o poništenju tog akta.

68 Prema toj odredbi, u slučaju da je neki akt poništen ili je utvrđen nevaljanim, institucije koje su donijele taj akt dužne su samo poduzeti mjere za izvršenje te presude. Posljedično, institucije imaju široku marginu prosudbe u pogledu odlučivanja o sredstvima kojima treba provesti poništavajuću presudu ili presudu kojom se utvrđuje nevaljanost, uz napomenu da ta sredstva moraju biti u skladu s izrekom predmetne presude i obrazloženjem koje čini njezinu nužnu potporu (vidjeti u tom smislu presude od 28. siječnja 2016., CM Eurologistik i GLS, C-283/14 i C-284/14, EU:C:2016:57, t. 75. i 76. i od 15. ožujka 2018., Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, t. 87.).

- 69 S obzirom na to, članak 266. UFEU-a ne daje, kao takav, odgovor na pitanje je li Vijeću i dalje dopušteno provesti ponovno uvrštenje na temelju razloga različitih od onih navedenih u poništenim aktima. S druge strane, to bi se pitanje, koje zahtijeva da se utvrdi ograničava li presuda o poništenju ovlast Vijeća za donošenje akata o uvrštenju, moglo ocijeniti s obzirom na načelo pravomoćnosti.
- 70 U pogledu tog načela, valja podsjetiti da presude o poništenju koje su donijeli sudovi Unije imaju snagu pravomoćno presuđene stvari čim postanu konačne. To obuhvaća ne samo izreku presude o poništenju nego i razloge koji predstavljaju nužnu potporu izreci te su stoga neodvojivi od nje (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2012., *Al-Aqsa/Vijeće i Nizozemska/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, t. 49. i navedenu sudsku praksu).
- 71 Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se pravomoćnost odnosi samo na činjenična i pravna pitanja koja su stvarno ili nužno riješena sudskom odlukom (presude od 29. ožujka 2011., *ThyssenKrupp Nirosta/Komisija*, C-352/09 P, EU:C:2011:191, t. 123. i od 13. rujna 2017., *Pappalardo i dr./Komisija*, C-350/16 P, EU:C:2017:672, t. 37.).
- 72 U ovom slučaju, u presudi od 22. siječnja 2015., *Bank Tejarat/Vijeće* (T-176/12, EU:T:2015:43), Opći sud je poništio prvotno žaliteljevo uvrštenje smatrajući, u točki 60. te presude, da tvrdnjama koje je iznijelo Vijeće nije dokazano da je pružao potporu širenju nuklearnog oružja ili pomagao drugim osobama i subjektima pri kršenju ili izbjegavanju mjera ograničavanja koje se odnose na njih. U postupku u kojem je donesena ta presuda, kao što to proizlazi iz točaka 40. i 41. ove presude, Vijeće je dostavilo, za utvrđenje osnovanosti mjera ograničavanja koje se odnose na žalitelja, uz prijedlog države članice, tek jedan žaliteljev dopis i njegov prilog.
- 73 Stoga su akti Vijeća, zbog nedostatka dokaza koje je Vijeće podnijelo kako bi potkrijepilo svoje činjenice, poništeni navedenom presudom. Iz takvog utvrđenja se ne može zaključiti, uz koje se u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 71. ove presude vezuje pravomoćnost, da Vijeće potom ne bi moglo pribjeći drugim dokazima kojima se dokazuje istinitost navedenih razloga ili da nikada ne bi moglo dokazati da žalitelj pruža potporu širenju nuklearnog oružja ili pomaže drugim osobama i subjektima pri kršenju ili izbjegavanju mjera ograničavanja koje se odnose na njih.
- 74 Međutim, valja utvrditi da je ponovno žaliteljevo uvrštenje pobijanim aktima na sporne popise utemeljeno na kriterijima za uvrštenje različitima od onih na kojima se temelji njegovo prvotno uvrštenje koje je poništeno presudom od 22. siječnja 2015., *Bank Tejarat/Vijeće* (T-176/12, EU:T:2015:43) te stoga i na različitom pravnom temelju, kao što je Opći sud utvrdio u točki 36. pobijane presude. Osim toga, nisu jednaka obrazloženja iz pobijanih akata i akata na temelju kojih je provedeno prvotno žaliteljevo uvrštenje kao ni dokazi podneseni Općem sudu.
- 75 Međutim, žalitelj ističe da je, s obzirom na to da su činjenice na kojima je Vijeće temeljilo svoju odluku da ga ponovno uvrsti na sporne popise već bile dostupne tijekom njegova prvotnog uvrštenja, Vijeće imalo obvezu iscrpiti sve dostupne dokaze i pravne kvalifikacije koje bi mogle opravdati određivanje mjera ograničavanja protiv njega prilikom tog prvog upisa.
- 76 U tom pogledu, dovoljno je istaknuti da taj prigovor ne može dovesti do utvrđenja povrede načela pravomoćnosti, s obzirom na to da, u teoriji, navedeni elementi i pravne kvalifikacije koji nisu uzeti u obzir odlukom koja ima snagu pravomoćnosti ne mogu predstavljati pravna ili činjenična pitanja, stvarno ili nužno riješena tom odlukom u smislu sudske prakse navedene u točki 71. ove presude.
- 77 Iz prethodno navedenoga proizlazi da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava presudivši da Vijeće nije povrijedilo pravomoćnost presude od 22. siječnja 2015., *Bank Tejarat/Vijeće* (T-176/12, EU:T:2015:43) donošenjem pobijanih akata na temelju razloga koji se odnose na potporu iranskoj vladi, navedenih u točki 19. ove presude.

- 78 Što se tiče načela pravne sigurnosti, potrebno je napomenuti da žalitelj u svojoj žalbi ne iznosi precizan argument kojim bi tvrdio da to načelo dodjeljuje, u ovom slučaju, širu zaštitu od one koja proizlazi iz načela pravomoćnosti za osobu ili subjekt koji su dobili poništenje svojeg uvrštenja na popis osoba i subjekata čija su sredstva zamrznuta, protiv donošenja novih mjera ograničavanja na temelju drugih kriterija za uvrštenje ili razloga.
- 79 Kad je riječ o načelu djelotvorne sudske zaštite, ono predstavlja opće načelo prava koje je sada potvrđeno člankom 47. Povelje. Tim člankom osigurava se u pravu Unije zaštita koju dodjeljuje članak 6. stavak 1. i članak 13. EKLJP-a (presuda od 16. svibnja 2017., *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, t. 54. i navedena sudska praksa). Navedeni članak 47. u prvom stavku propisuje da svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima tim člankom.
- 80 Međutim, načelo djelotvorne sudske zaštite ne može spriječiti Vijeće da ponovno uvrsti osobu ili subjekt na popis osoba i subjekata čija su sredstva zamrznuta, na temelju drugih razloga od onih na kojima se temeljilo prvotno uvrštenje te osobe ili subjekta. Naime, svrha je tog načela osigurati da se akt koji negativno utječe može pobijati pred sudom, a ne da novi akt koji negativno utječe, utemeljen na različitim razlozima, ne može biti donesen.
- 81 Kao što je to već presudio Sud, kada je odluka institucije Unije protiv koje je podnesena žalba poništena, smatra se da nikada nije ni postojala i ta institucija, koja želi donijeti novu odluku, može provesti sveobuhvatno preispitivanje i navesti razloge različite od onih na kojima je utemeljila pobijanu odluku (vidjeti prema analogiji presudu od 6. ožujka 2003., *Interporc/Komisija*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, t. 31.).
- 82 U tim okolnostima, nezakonitost poput one koju je Opći sud utvrdio u presudi od 22. siječnja 2015., *Bank Tejarat/Vijeće* (T-176/12, EU:T:2015:43), prilikom prvog žaliteljeva uvrštenja na popise osoba i subjekata čija je imovina zamrznuta, ne može spriječiti Vijeće, nakon preispitivanja te situacije, da usvoji nove mjere ograničavanja na temelju postojećih ili već dostupnih činjenica.
- 83 Također valja istaknuti da je, u okviru postupka koji je doveo do presude od 22. siječnja 2015., *Bank Tejarat/Vijeće* (T-176/12, EU:T:2015:43), koja je postala konačna, žalitelj zatražio i ishodio poništenje mjera ograničavanja donesenih u 2012. te su stoga one bile uklonjene iz pravnog poretka Unije, kao što je to utvrdio Opći sud u točki 45. pobijane presude. Iz toga slijedi da se žalitelj može pozivati na tu presudu u prilog tužbi za naknadu štete koju je podnio Općem sudu, upisanoj pod oznakom T-37/17. Usto, žalitelj ima mogućnost, koju je iskoristio, podnijeti novu tužbu pred sudom Unije za nadzor zakonitosti odluke o ponovnom uvrštenju kako bi, ovisno o slučaju, ponovno uspostavio svoj početni položaj i dobio naknadu štete.
- 84 Iz toga slijedi da, u ovom slučaju, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da donošenje pobijanih akata ne predstavlja povredu načela djelotvorne sudske zaštite, kao što to proizlazi iz točke 47. pobijane presude.
- 85 Osim toga, žalitelj nije podnio dokaze koji mogu dokazati povredu načela dobre uprave, koje je sadržano u članku 41. Povelje (vidjeti u tom smislu presude od 8. svibnja 2014., *N.*, C-604/12, EU:C:2014:302, t. 49. i od 17. srpnja 2014., *YS i dr.*, C-141/12 i C-372/12, EU:C:2014:2081, t. 68.). Naime, pravo svake osobe da institucije Unije prilikom donošenja pojedinačne mjere koja bi na nju mogla nepovoljno utjecati njezine predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku, koje proizlazi iz tog načela, ne nastoji osigurati da Vijeće neće usvojiti, u budućnosti, nove mjere ograničavanja na temelju različitih razloga.
- 86 Žalitelj nije dostavio ni dokaze o zlouporabi ovlasti koju je počinilo Vijeće. U skladu sa sudskom praksom Suda, akt je zahvaćen zlouporabom ovlasti samo ako je na temelju objektivnih, relevantnih i usklađenih pokazatelja jasno da je donesen isključivo, ili barem značajno, u svrhe različite od onih za

koje je dodijeljena ovlast o kojoj je riječ ili u cilju izbjegavanja postupka posebno predviđenog Ugovorima za rješavanje okolnosti konkretnog slučaja (presuda od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 135. i navedena sudska praksa). Nadalje, Opći sud je utvrdio, u točki 144. pobijane presude, da je ponovno uvrštenje žaliteljeva imena na sporne popise bilo usmjereno na provedbu ciljeva iz odredbi Odluke 2010/413 i Uredbe br. 267/2012. Stoga je Opći sud pravilno odbio u točki 146. pobijane presude tužbeni razlog koji se odnosi na zlouporabu ovlasti i povredu načela dobre uprave.

- 87 Naposljetku, žalitelj tvrdi da, s obzirom na to da načela i prava na koja se pozivao u potporu svojem četvrtom žalbenom razlogu nisu bila poštovana, njegovo ponovno uvrštenje na sporne popise povrjeđuje njegova temeljna prava, posebno pravo vlasništva i načelo proporcionalnosti. Međutim, iz prethodnih razmatranja proizlazi da prava i načela na koja se pozvao žalitelj nisu bila povrijeđena. Osim toga, žalitelj ne osporava točke 147. do 165. pobijane presude, u kojima je Opći sud odbio njegov tužbeni razlog u kojem se navodi da odluka Vijeća da ga ponovno uvrsti na sporne popise predstavlja povredu njegovih temeljnih prava, osobito prava vlasništva i načela proporcionalnosti.
- 88 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti četvrti žalbeni razlog kao i žalbu u cijelosti.

Troškovi

- 89 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 90 Budući da žalitelj nije uspio u postupku te s obzirom na to da je Vijeće zatražilo da on snosi troškove, treba mu naložiti da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Vijeća.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Banku Tejarat nalaže se da uz svoje troškove snosi i troškove Vijeća Europske unije.

Potpisi